

**Legatio Marchionis Lavardini Romam, Ejusquè Cum
Romano Pontifice Innocentio Undecimo Dissidium**

Sfondrati, Celestino

[S.l.], 1688

9. Magna esse Gallorum in Ecclesiam Romanam merita, sed non minor a
Ecclesiæ Romanæ in Gallos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62944](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62944)

Christus Cathedram in Italia fixerit, credi debet hanc nationem, sive Pontificem spectes, sive Cardinales (ex quibus Pontifex eligitur) prætulisse. Id quoque ostendit usus Ecclesiæ etiam Primitivæ, in qua pleriquè ex Italia Pontifices. Sed ut dixi, hæc extra chorum; nec ego memorâssem, nisi cogerent Galli intempestivâ quæstione.

IX. Quartò opponit: (a) *Merita Gallie Regum in Ecclesiam Romanam; quæ majorem Principatûs sui temporalis partem à Regibus Gallie acceperit: nec securior portus Naviculae Petri, quoties tempestate jactaretur, quàm in Gallie sinu: non ergo Lavardinus Regis Legatus tam malè accipi debuit, hoc præsertim tempore, quo Gallia ab Heresibus purgata, Romana Ecclesia restituta est.*

R. Nulla Gallis frequentior cantilena, quàm ut beneficia sua repetant, moneantq; Pontificem gratitudinis, perinde ac si cum immemore beneficiorum, aut non curante loquerentur. Maxima

D 6. esse,

(a) Fol. 2.

esse, quæ Gallia Reges in Pontifices contulerunt, nemo negaverit, nec alius magis agnovit, palamq; professus est, ut ipse Pontifex Romanus. Sed hæc ipsa præteritorum memoria spem omnibus facit, hodiernum Gallia Regem nihil Majoribus suis cessurum, nec illis ut victoriis, ita Religione imparem fore: nec enim idè illi minores, quia reverentiâ & obsequio in Vicarium Christi certârunt, imò illi magis florûere, qui magis Romam venerati sunt, ut exempla Clodovæi, Pipini, Caroli Magni, ac Ludovici ostendunt, DEO velut pro Vicario suo debitore, ac ingentibus præmiis, quidquid illi præstaretur, compensante. Ergo, ut dixi, quæ à Gallia Regibus olim in Ecclesiam Romanam collata sunt, exempla esse debent moderno Regi, quæ imitetur, non quæ subvertat: alioquin quàm non indigna tantùm, verùm etiam quàm inepta erit hæc consequentia: *Reges Gallia olim Romam Pontificibus donârunt, ergo hodie eam Pontifici rapere possunt; olim Pontifices protexere, ergo hodie persequi debent.*

Et

Et tamen, quis crederet? sic Galli hodie argumentantur. Caterùm ipsi quoque Pontifices nec tam ingrati, aut immeriti sunt, quàm Galli supponunt. Patiantur ea tantùm leviter tangi, quæ in Galliam collata sunt, videbuntq; utrinq; beneficiis certatum esse, nec adhuc constare, Roma an Gallia superaverit.

Et primò certum est, veram Catholicamq; Religionem Galliæ illatam esse, operã ac curã primì post Christum Romani Pontificis, Petri videlicet, ut enim taceam, quæ de sanctis Martiali & Dionysio Areopagita Galli ipsi, qui etiam maximè Critici, fatentur: Zosim⁹ ad Galliæ Episcopos ita scribit: (a) *Ad urbem Arelatensem primùm ex hac sede Trophimum summus, Antistes, ex cujus fonte tota Gallie fidei rivulos acceperunt, directus est.* Idem habet Ado (b) Viennensis.

D 7

Ipsi

(a) Zosimus ep. 5. ad Gallie Episc.

(b) Ado Viennens. in Mart. 4. Cal. Januar. V. Quenellium tom. 2. Opera S. Leon. & P. Alex. natal. ad secul. 1. Anno 450.

Ipsi Episcopi Provinciæ Viennensis epistolâ ad Leonem I. *Omnibus Gallicanis Ecclesiis notum est, quòd prima inter Gallias Arelatensis Civitas missum à Beatissimo Petro Apostolo sanctum Trophimum habere meruit Sacerdotem, exinde aliis paulatim Regionibus Galliarum bonum fidei & Religionis infusum.* In Concilio quoq; Parisiensi sub Ludovico Pio Episcopi Galliæ ad Eugenium II. Pont. Max. ita scribunt: (a) *Nec vobis tedium fiat, si se paulò longius sermo protraxerit, dummodo linea veritatis, qua ab antiquis Patribus nostris usque ad nos inflexibiliter ducta est, B. Dionysio sc. qui à S. Clemente in Gallias cum duodenario nostro primus Predicator directus, &c.* Gallia erga Religionem suam Romæ debet, & quod possit beneficium cum isto comparari? considerent, quantum Gallia fidelis ab infideli distet, nec solùm Religione, sed etiam potentiâ, fælicitate, virtute bellicâ, artibus, scientiisque litterarum præcellat, & fonti benedicant, à quo hæc omnia

Anno 824. V. Baron. tom. 9.

omnia fluxere. *Gregorius II.* Carolo Martello Consulatum Romanum defert, ut habetur in Historia Gregorij (a) Turonensis. *Stephanus Papa* Pipino Patriatum Romanum, primam videlicet post Imperatoriam dignitatem, & quam Carolus non prius deposuit, quam imperio potiretur, ut etiam Marca (b) fateatur.

Zacharias Pontifex eundem Pipinum Regno Francico præponi curat exauctoratâ Merovingica stirpe, quo nullum beneficium Gallia majus accepit; ab hoc enim prima exordia processerunt ingentis illius potentia, & alioquin pessumibat civilibus bellis, ignaviaq; Regum consumpta.

Idem *Zacharias* Pipino facultatem tribuit nominandi Episcopos sui Regni, ut scribit *Lupus* (c) Ferrariensis.

Leo

(a) *Append. ad Histor. Gregor. Turon. c. 110.*

(b) *Marcal. 1. de concord. c. 12. n. 4.*

(c) *Lupus Ferrar. epist. 71.*

Leo III. Româ in Gallias & in castra proficiscitur, ut Ludovicum, fratresq; in acie congressuros componat.

Idem Gregorius cum in pleno Gallorum Antistitum Concilio Ludovico imperium ademptum esset, Decretum rescindit, & Ludovico imperium confirmat, teste Paulo Æmilio. *Joannes VIII.*

Ludovicum II. auctoritate suâ contra Aldagisum tuetur, eumque à persequendo Imperatore (quem carceri incluserat) absterret, in fugam vertit, ac tandem pacem inter utrumque conciliat. *Stephanus IX.*

Francorum Proceribus contra Ludovicum Regem defectionem molientibus sub pœna excommunicationis præcipit, ut novis absistant, illique continuo pareant, teste Flodoardo. *Urbanus IV.*

Regnum Siciliae, quod ad sacram sedem devolutum fuerat, Carolo Andegavensi fratri S. Ludovici defert, ac Regem Angliæ efficacissime urget, ut adornatâ classem liberando Galliae Regi à Barbaris capto se accingat. *Clemens IV.*

Carolum Andegavensem in possessionem utriusque

Sici-

Siciliæ (quæ Regnum Neapolitanum complectebatur) inducit, quâ Galli septendecim circiter annis gavisi sunt, nec Siciliæ Insulis excidissent, nisi Caroli socordiâ.

Gregorius X. Philippo Regi sexennales Cleri Gallicani decimas concedit bello contra Barbaros prosequendo.

Martinus IV. Panormitanos ob casus immani conjuratione Gallos anathemate percussit, mittitquè Cardinalem Sabinensem ad revocandam in Galli obsequium Siciliam. Idem Martinus Principatum Cataloniae, Arragoniae, & Valentiae Regna Petro Arragoniae Regi adempta, in unum è Philippi III. Galliae Regis filijs, Carolum videlicet Valesium transfert, eiquè triennales Cleri decimas concedit, habitoq; celeberrimo omnium Ordinum Conventu parisijs, è Pontificis manu Regna confestim acceptata.

Bonifacius VIII. Carolum Valesium Philippi Pulchri fratrem Anagninæ cum Coniuge magno apparatu excipit, universæ Ditionis Ecclesiasticæ
Præ-

Præfectum, Imperiique (quod vacabat) Vicarium constituit, ac utrique Imperio Orientis & Occidentis præficiendum destinat, de quo vide Spondanum *ad annum 1301. n. 2.*

Idem Bonifacius Adolphum Imperatorem Principibus Germaniæ in eum concitatis moratur, ne cum Angliæ Regis Gallorum hoste arma in Belgio conjungat, quod planè Francico imperio fatale futurum erat.

S. Ludovicum Catalogo Divorum adscribit. Scio equidem quæ postea inter Bonifacium & Philippum Regem contigerant, oblivione magis quàm memoria digna. Sed nec illud melatet, tres illius filios paulò post immaturo funere sublato: *In pœnam*, (uti scribit (a) S. Antoninus) *injuriæ & sacrilegij, quod eorum Pater in Bonifacium commiserat.*

Benedictus XI. Regnum Galliæ interdicto liberat, Regem Philippum supplicentem absolvit, omnia privilegia confirmat, Academiæ Galliæ juribus suis restituit.

(a) *Antonin. 3. p. tit. 21. c. 3.*

stituit, reservationes vacantium Ecclesiarum revocat, contributiones Decimarum, Bonorum Ecclesiasticorum, ubi Laicorum facultates non sufficiunt, Regi Philippo relinquit, & in ejus gratiam Columnenses veniâ donat, totamquè familiam in integrum restituit, Petro Cardinali excepto, cui Clemens V. purpuram à Bonifacio VIII. ademptam restituit, de quibus vide Spondanum ad annum 1303. n. 20. *Clemens V. inquit Spondanus, in gratiam Philippi Regis Pontificiam sedem in Gallias transfert perculso ad facinus Christiano Orbe, mansitq; illic amplius septuaginta annos.* Nolo hîc commemorare septuaginta annorum decursus quibus pontifices in Gallia hæserunt, quæ & quanta in Galliæ Reges contulerint. *Pius VI. in celebri de præcedentia certamine pro Gallia pronuntiat, nullo metu potentia Hispanicæ (quæ regnante Philippo II. multò Gallicam superabat) nullâque minarum curâ, quas Philippus ingesserat, jussu Oratore suo Româ abscedere.* *Pius V. Carolo IX. Galliæ Regi contra Hugonotos*

nottos

nottos rebelles quatuor mille & quadringentos pedites, ac equites nongentos throno simul & religioni servandæ in subsidium mittit. *Clemens VIII.* obnitente licet Hispanicâ factione ac infinita opponente (minabantur enim pro uno Gallia Regno alia multa à Pontifice defectura) Henricum IV. ab Hæresi absolvit, quo facto, causæ omnium Civilium bellorum in Gallia conciderunt, firmatumque Regnum familiæ Borbonicæ hodie regnanti: dici non potest, quantum morando, terrendoque Pontifici producta fuerint; sed vicit amor Gallia felicissimo eventu. Idem Clemens superatis immensis difficultatibus matrimonium Henrici IV. cum Margaretha Vallesiana (quam ante annos septem & viginti ex Pontificia dispensatione duxerat) nullum esse declaravit, permisitque nuptias cum Maria Medicea, ex qua Ludovicus XIII. & ex hoc Ludovicus XIV. hodie regnantem habemus; alioquin exaruerat familia Regia sterili Margarithæ Coniugio, ac Gallica corona in Condeum

Prius

Principem conciderat adolescentulum, ac in hæreticorum sinu educatum, & quem tamen Clemens Religioni Catholica restituit; nam inter conditiones datæ à Clemente absolutionis hæc inter præcipuas fuit, ut videlicet Henricus Condeum Principem Calvinistarum manibus eriperet, eumq; Catholicis doctrinis imbuendum curaret. Clementi ergo Pontifici Gallia & Regnum, & Reges, & Religionem debet. Taceo alia quàm plurima, ac præsertim innumeras Romanorum Pontificum Legationes pro pace Gallico imperio reddenda, præcipuè cum Angli perpetui ac fatales hostes Gallia imminerent. Taceo infinitam privilegiorum molem, quibus nulla æquè natio, ut Gallicana à Summis Pontificibus exornata est. Nam ut observat Marca Archiepiscopus in libello Barcinonæ edito anno 1646. *Quidquid contra canonum decretalium mentem in Gallia circa res Ecclesiasticas agitur, id fit ex privilegijs Apostolicis, non autem mero jure Regio.* Id

Id

Id solùm observo, in Historia Francie
 ter reperiri, Regnum Gallia auctoritate,
 ac operâ summorum Pontificum serva-
 tum esse. *Primò* quando ignaviâ Mero-
 vingorum, bellisq; Civilibus ferè dele-
 tum, auctoritate Stephani & Zachariae
 Pontificum in Carolinam stirpem trans-
 latum est: *Hildericus Rex*, inquit *Egino-*
hardus Carolo M. à secretis, *jussu* *Stephani*
Romani Pontificis depositus, ac detonsus
atque in Monasterium trusus est: Et infra
Pipinus autem per auctoritatem Summi
Pontificis ex Praefecto Palatii Rex constitu-
tus. *Secundo*, quando teste Ludovico
 Pio Caroli M. filio, *Francorum Proceres*
auctoritate B. Petri sibi à Domino Jesu
Christo traditâ obligavit, & obtestatus est
ut nunquam de altera stirpe Regem supra
se presumant aliquo modo constituere, quod
& Divina Providentia ad Apostolicam Sedem
tuendam eligere dignata est. Haec
 sunt verba ipsius Ludovici in epistola
 ad Hilduinum: quibus adjungit Gagu-
 nus: (a) *Stephanus autem Pipino bene-*
dixit

(a) *Gaguin. Histor. Franc. l. 3. f. 45.*

dixit, & ejus posteritati, atq; qui temeritate aliquâ adversus Francos bella moverent, Communione Christianâ interdixit. Tertiò, quando Clemens VIII. Galliam bellis Civilibus (quæ hæresis & ambitio excitaverant, externis armis Germanorum, Anglorum, Hispanorum, Italarumque Regno illatis) propè confectam, quæquæ triginta & sex annorum decursu, ab obitu videlicet Henrici II. usque ad absolutum Henricum IV. producta, Gallia extrema minabantur, nec finem spondebant; tandem paci, pristinaq; dignitati restituit, Henrico Censuris absoluto, ac sterili Matrimonio post viginti & septem annos liberato. Cùm ergo Gallia & Religionem, & toties Regnum Vaticano debeat, persuaderi se utique Lavaradinus patietur, Beneficia, quæ Romanis Pontificibus ex Gallia provenisse dicit, non fuisse in immeritos collocata, multò minùs in ingratos; neque ego hoc dicerem, nisi necessitas cogeret objectam ingratitude diluendi.

Sed

Sed sint beneficia à Gallis accepta ad
huc insoluta, sint Pontifices immeriti
(quanquam quid Pontifices dico, cum
non istis sed Christo sint data, & ab hoc
immensis præmijs & victorijs compensa-
ta?) num idcò debuit Innocentius con-
cedere, quæ non licuit Ludovico postu-
lare? petitur patrimonium Christi, pe-
titur hæreditas Petri, petitur in urbe san-
cta ingens sceleribus omnibus spatium,
in quo velut in libero, exemptoque im-
perio & impunita, & secura sint, imò &
florentia, magisq; patrocínio Christia-
nissimi Regis, quàm in ipsis Templis
Majestate præsentis Dei defensa, perinde
ac si Romæ Ecclesiæ desint recipiendis,
ad pœnitentiam revocandis reis. peti-
tur denique, quod omnibus Regibus ac
Principibus negatum, non potest jam
Galliæ concedi, nisi omnibus illis acerbè
offensis, ac dimissa repetituris, infinito
Apostolicæ Sedis dedecore, pariq; dam-
no, quippe totâ ferè Româ in Asylum
imò in Babylonem conversâ. Infelicem
Innocentium, qui aut cum Christo, aut
cum

cum Gallo pacem habere non potest: nam aut hunc offendit, si neget; aut illum, si concedat: nemini plura & majora, quam ipsi Deo debemus, & tamen is non permittit *fieri mala, ut eveniant bona*; quanto ergo minus potest Innocentius malum facere, ut bona remuneretur à Gallis accepta? quantum verò malum sit grande illud, vastumq; Asylum, quòd non Regis ipsius comodo, sed sceleratis, parricidis, Latronibus, & adulteris petitur, non est Regis judicare sed Pontificis; nec enim de Parisiensi, sed de Romana urbe agitur Pontifici subdita. Quòd si nunquam Rex pateretur litem sibi moveri de iis, quæ ipse Parisiis judicat, quæ ratio permittit, ut litem Pontifici moveat de iis, quæ Romæ disposuit? quamquam ne opus quidem est in hac causa Pontificis iudicio aliquid deferre, quando totius Europæ iudicium habemus; nam præter Gallorum aliquos metu aut gratiâ aulæ obstrictos nemo mortalium est, qui non credat æquissimam esse Pontificis causam; & ideò Reges ac Principes omnes

E

prom-

promptissimè Asylo cessère ; nec verò
cessissent , nisi crederent justa postulari
& tamen eodem jure , iisdemq; rationi-
bus, quibus Galliæ Rex, retinere illud po-
terant. Si Innocentius solum Galliæ
Legatum Asyli jure privasset, poterat id
injuriæ, odioq; nationis adscribi, ac me-
ritò iram Regiam provocare ; nunc verò
omnibus Regibus, omnibus Principibus
eadem Lex dicta, omnesq; justam censue-
re : quæ rogo ratio est, ut solis Gallis di-
spliceat, quod omnibus placuit ? & quod
aliis omnibus necessitas visa est, illi soli
injuriam credant ? ac præsertim à Ponti-
fice tam sancto, tam humanis affectibus
vacuo, tam studioso Gallicæ Nationis, &
in quo ne Calvinistæ quidem, jurati alio-
quin Pontifici hostes, aliquid invenère
non amore, ac veneratione dignum. Sed
hoc est unicum Innocentij delictum,
quod omnium Sanctorum Antistitum
fuit, non posse videlicèt adulari cupidi-
tatibus Regnantium ; & tamen non is
Medicus ægrotum diligit, qui plagam
celat, aut gossipio involvit, ne appareat ;

sed qui ferro etiam igni q̄; medetur, curâ
dolorem compensante. Quamquam
nec ferrum Innocentius, nec ignem ad-
movit, sed quidquid reverentiæ & amo-
ris in Principem ac filium licuit; monuit,
rogavit, scripsit, instititque: nunc per
Varesium, nunc per Abbatem Laurum,
nunc per Ranuccium Legatum suum, ac
postea Cardinalem preces porrectæ, ut q̄;
hæ magis proficerent, præmissa omnium
Regum, Principum q̄; exempla Asylo ce-
dentium; quid potuit plus facere Inno-
centius? ut sileret? ut Galliæ postulata
admitteret? ut tam necessarium sanctum-
que propositum metu desereret? hoc
non potuit. Pavere ac fugere non est
Pastoris, sed Mercenarij, quis ergo ali-
quid audeat pro veritate, si Pontifices ti-
meant? & quid faciunt Romæ tot Mar-
tyrum cadavera, tot trophæa & vestigia
sanguine certantium tincta, si ne qui-
dem liceat summo Sacerdotum liberam
vocem pro justitia proferre? nunquam
metus Martyrem fecit. Et quid tandem
non Principes petant, non Pontifices tri-
buant,

buant, si toties cedant, quoties rogantur? non est hoc esse petram, sed paleam: nequè hoc voluit Christus, cum jussit Petrum esse fundamentum Ecclesiæ. Si Innocentius Pontifex ea tantùm spectaret, quæ Galliæ Regem circumstant, forisq; exornant, potentiam videlicet, opes, exercitus, classes, & quidquid deniq; speciem illam Majestatis effingit, quam homines adorant, facile persuaderi debuit, ut & hoc concederet, & quidquid aliàs Regi placeret: quid enim tandem intererat Pontificis jam provecctâ ætate, & in occasum pronâ, ut pacem pro bello non mallet? sed æstimanti totam illam magnificentiam, quæ foris splendet, mortalem & caducam esse, nec aliud post brevissimas annorum periodos (quamvis ego longissimas cupiam) de Magno illo Ludovico superfuturum, quàm frigidum cinerem, animamquè immortalem, & hanc non regio apparatu, non exercitibus, sed bonis tantùm, malisvè operibus septam, tantoq; periculo viciniorem, quantò gravioribus rationibus obnoxiam: hæc, inquam,

cogitanti Innocentio meritò persuaderi non potuit, ut ea Regi permitteret, quæ utriusquè conscientiam onerarent; nec utique dolere Regi debuit, si inter tam multos, qui illius animam in mortis æternæ discrimen adducunt, unus saltem Romæ esset, qui illam totis viribus curaret, retineretquè præcipitio vicinam; enimverò cum mundanarum rerum strepitus cessaverint, qui modo Regium animum occupant, cumq; in Comitibus totius generis humani Divino Tribunali assistemus, cessabuntque dulces illæ, sed fallaces adulantium cantilenæ, tunc, inquam, agnoscat Ludovicus Rex, fideliora fuerint Innocentij consilia, nunc quidem ingrata suadentis, sed tamen salubria ac necessaria; an illorum, qui prætextu proferendæ Regiæ auctoritatis sibi gratiam & præmia quærunt, Regi verò ingens animæ periculum, seramq; factorum poenitentiam.

At non debuit tanti Regis Legatus accessus ad Pontificem prohiberi, quando Rex pro-

E 3

ferenda

*ferenda Religioni Catholica tanto conatu
successuquè laborat.*

Respondeo, multò minus debuisse Romanum Pontificem, quo tempore tot curis, tot victoriis, tot Legationibus, tantaque auri profusione evertendo Turcico Imperio, ac Religioni Christianæ per totum Orientem amplificandæ laborat, domi forisq; à Gallis turbari. Comparerentur, quæ Ludovicus contra hæreticos in Gallia, quæque Innocentius in Austria, Hungaria, Græcia, & Peloponneso fecit, quæq; deinceps, nisi Galli prohibeant, in Europa, Asiaq; factururus est, videbunt ac fateri cogentur, nihil Innocentium Ludovico cessisse, & quod iste contra Calvinistas edictis, illum consiliis, armis, auro, precibusquè apud Deum contra Turcas præstitisse, hoc solùm discrimine, quòd Ludovicus unam, inermemq; Provinciam, nec ausam resistere, Innocentius tam multas, armatasquè Religioni subiecit: non ergo decuit tam gloriosum Pontificem, tamq; de re Christiana præclarè meritū eo ipso tempore à Christiana-

stianissimo Rege, filioq; Ecclesiæ primogenito, quo evertendæ Ottomannicæ impietati tam anxie ac feliciter laborabat, tam acerba & hostilia pati.

At Legatum non admisit.

At Vos coegistis, ne posset admittere.

Cur enim Gallicum Legatum aliis conditionibus, quàm aliorum Principum admitteret? nemo istorum aliter acceptus est, quàm ut Asylo cederet, & tamen nemo istorum de injuria conqueritur, imò nec queri potest, cum non de Regum, sed Latronum beneficio, commodoquè agatur. Quî igitur injuria dici potest,

quam nullus Regum pro injuria, pro dedecore habuit? Date locum justitiæ, permittite flagitia puniri, subducite sceleribus patrocinium, eo jure Legati vestri potiantur, quo omnium Regum Legati; liceat domi suæ Pontifici, quod omnibus Regibus, omnibus Principibus licet, & inquit dico omnibus Principibus? imò quod omni Prætori, quodq; omni Patrifamilias, & sic tandem Romam intrate.

Quòd si ne hoc quidem conceditis; non

deinceps culpam Pontifici adscribite, re-
jecti Legati, sed vobis tam honesta recu-
santibus. Quæ à Rege in expellendis
Hæreticis peracta, magna utique & in-
gentia sunt, ac spem omnem superantia,
sed quanto pretio compensata? Revo-
centur in memoriam infinita mala, quæ
Calviniana hæresis Galliæ invexit, adeo
ut propè fuerit Monarchiam in Rem-
publicam, Reges in Consules mutari; &
fateri cogentur plus Regni interfuisse,
quàm Religionis, has faces extinguere, ne
iterùm Galliam incenderent. Taceo in-
finitos Thesauros ex proscriptorum bo-
nis, neque hæc memoro, quasi elevare
velim, quæ à Rege præclare sunt gesta,
sed solùm ut ostendam, præmio non ca-
ruisse. Deinde si bonum, quod ex pur-
gata Gallia provenit, cum malis compa-
retur, quæ ex contemptu Pontificis, ejusq;
factis, scriptisque laceratâ auctoritate
proveniunt, hæc multò majora; nam in
totam Ecclesiam redundant, & commu-
ni defectioni viam aperiunt, eratque mi-
nus malum, hæresin in una Gallia tole-
rari,

rari, quàm tam perniciosis exemplis, doctrinisquè totam Europam inficere, ac periculo exponere amittendæ Religionis; hæc nunquam stetit dejecto Pontifice; atque ut nulla hæresis fuit non Romæ inimica, ita nisi hujus societate nunquam floruit vera & Catholica Religio; quæ igitur gratia, ramos coluisse percussâ radice?

X. Quintò: (a) *Ignoratam fuisse, dicit, Lavardino Pontificis Romani Bullam.*

R. Ego Marchioni Lavardino tanto videlicet viro, tantique Regis Ministro nihil non credam, si ita jusserit, fidemquè exegerit. Cæterùm negari non potest, difficile id creditu esse, ac persuaderi hominibus vix posse. Quomodo enim latere illum potuit, de quo totus Orbis, ac Gallia imprimis tanto tempore, tantoquè strepitu loquebatur? De quo cum Ranucio Cardinali, Legatoquè Pontificis Lavardinus sermonem habuerat? cui tot Cardinales subscripserunt? Quam Romæ affixâ, & in omnium manibus viderat? De qua

E 5

loquen-

(a) *Fol. 3.*